

ACADEMIA IURIS

Environmentálne právo
Všeobecná časť

Environmentálne právo Všeobecná časť

Marián Vrabko
a kol.

1. vydanie
2025

Vzor citácie:

Vrabko, M. a kol. Environmentálne právo. Všeobecná časť. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2025, 288 s.

Vydalo Nakladatelství C. H. Beck, s.r.o., organizačná zložka v Bratislave roku 2025
Michalská 9, 811 01 Bratislava, beck@beck.sk

Vydanie prvé

Redaktori publikácie: JUDr. Jana Amorová, Mgr. Ľuba Nitrová

Tlač: Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

© Nakladatelství C. H. Beck, 2025

ISBN 978-80-8232-074-2

Predhovor

Milé čitateľky, milí čitatelia,

nech je už vašou motiváciou takmer čokoľvek od osobného záujmu o starostlivosť o životné prostredie cez nevyhnutnosť štúdia environmentálneho práva až po potrebu naštudovať si niektorú čiastkovú problematiku v rámci výkonu vašej práce alebo povolania, sme neskutočne radi, že ste siahli práve po našej učebnici. Publikácia, ktorú práve držíte v rukách, sa formovala relatívne dlho, čo bolo spôsobené naším vnútorným pocitom, že ak máme priniesť učebnicu environmentálneho práva z prostredia Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty, je nevyhnutné, aby spĺňala atribúty učebnice v modernom zmysle slova.

Problematika starostlivosti o životné prostredie sa stáva stále aktuálnejšou, čo sa prejavuje jednak záujmom bežných obyvateľov o stav a problémy životného prostredia, ale, samozrejme, aj nárastom právnych predpisov upravujúcich správanie sa fyzických osôb a konanie právnických osôb k životnému prostrediu a jeho jednotlivým zložkám. Je zarmucujúce, že ľudia prostredníctvom svojej činnosti spôsobili už takmer nenapraviteľné škody na životnom prostredí, ktoré si môžeme všimnúť takmer každý deň. Od globálnych problémov, v rámci ktorých v súčasnosti za tie najproblematickejšie možno považovať predovšetkým zmenu klímy, kyslé dažde, odlesňovanie a degradáciu pôdy, až po tie lokálne, ktoré postihli špecifické časti územia Slovenskej republiky – skládka chemického odpadu vo Vrakuni, znečistenie látkami PCB v okolí mesta Strážske, odkalisko v Poši, gudrónové jamy pri obci Predajná a ďalšie.

Na záver nám ostáva už len vyjadriť presvedčenie, že vám jednotlivé časti učebnice environmentálneho práva budú nápomocné pri vašom štúdiu, práci alebo živote a tak isto, že nám odpustíte prípadné drobné chybičky a nepresnosti, ktoré v nich možno nájdete, určite to nebolo naším úmyslom, tiež sme len ľudia a robíme chyby. V prípade, ak nám budete chcieť poskytnúť spätnú väzbu, budeme radi, ak nám napíšete na email matus.michalovic@uniba.sk

V Bratislave 12. 8. 2025

Autorský kolektív

Jednotlivé časti učebnice spracovali

Mgr. Martin Dufala, PhD.

v spoluautorstve s **Mgr. Janou Šmelkovou, PhD.** 6.1, 6.2

doc. JUDr. Michal Maslen, PhD. kapitoly 8., 9.

v spoluautorstve s **prof. JUDr. Mariánom Vrabkom, CSc.** 7.2, 7.3

JUDr. Matúš Michalovič, PhD. kapitoly 1., 2., 3., 4., 10.1, 10.2, 10.3, 10.4

JUDr. Lucia Onderčová, PhD. 10.5

prof. Mgr. Ján Škrobák, PhD. 6.3, 7.1, 7.4

Mgr. Jana Šmelková, PhD. kapitola 5.

v spoluautorstve s **Mgr. Martinom Dufalom, PhD.** 6.1, 6.2

prof. JUDr. Marián Vrabko, CSc.

v spoluautorstve s **doc. JUDr. Michalom Maslenom, PhD.** 7.2, 7.3

Recenzenti:

prof. JUDr. Milan Damohorský, Drsc.

Mgr. Ing. Ján Jenčo

Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-23-0645.

**Spolufinancovaný
Európskou úniou**

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

O autoroch

Mgr. Martin Dufala, PhD. je absolventom Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, na ktorej pôsobí od roku 2014 ako odborný asistent na katedre správneho a environmentálneho práva. Ako vysokoškolský pedagóg sa podieľa na výučbe práva životného prostredia a ďalších predmetov z oblasti správneho práva. Je autorom a spoluautorom viacerých vedeckých a odborných článkov v oblasti práva životného prostredia. Bol spoluriešiteľom viacerých vedeckých grantov v oblasti správneho práva, ako aj interdisciplinárnych tém.

doc. JUDr. Michal Maslen, PhD. je absolventom Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave (2004 – 2009). V tom istom roku vykonal na uvedenej fakulte rigoróznú skúšku v odbore právo. Od roku 2009 zároveň pôsobí na Katedre správneho práva, práva životného prostredia a finančného práva na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Advokátsku skúšku Slovenskej advokátskej komory vykonal v roku 2012. Od roku 2013 je členom Slovenskej advokátskej komory. V roku 2013 obhájil na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave dizertačnú prácu na tému *Rada Európy a záruky ochrany práva na spravodlivý proces pri trestnoprávnom a pri administratívnom postihu*. V roku 2019 obhájil na Univerzite Komenského v Bratislave na Právnickej fakulte habilitačnú prácu na tému *Veřejná správa a právo na priaznivé životné prostredie* a vykonal habilitačnú prednášku na tému *Administratívnoprávne aspekty starostlivosti o vody*. V súčasnosti je členom rozkladovej komisie na Ministerstve obrany Slovenskej republiky, členom rozkladovej komisie na Národnom bezpečnostnom úrade Slovenskej republiky, rozkladovej komisie na Ministerstve dopravy Slovenskej republiky, členom *ad hoc* rozkladovej komisie na Slovenskej advokátskej komore a členom Autorizačného výboru na Slovenskej komore architektov. Absolvoval vedeckovýskumné pobyty v Nórsku (Univerzity of Bergen, Faculty of Law, 2015, 2016, 2017), v Litve (Vytautas Magnus university in Kaunas, Faculty of Law, 2015) a v Poľsku (John Paul II Catholic University of Lublin, The Faculty of Law, Canon Law and Administration, 2019). Aktívne sa zúčastňuje na vedeckých konferenciách venujúcich sa problematike správneho práva a práva životného prostredia.

JUDr. Matúš Michalovič, PhD. pôsobí na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, na Katedre správneho a environmentálneho práva od roku 2018. Štúdium práva absolvoval na tej istej fakulte, kde získal titul PhD. v odbore správne právo s dizertačnou prácou venovanou právnej úprave environmentálnej zodpovednosti. Pedagogicky sa podieľa na výučbe predmetov z oblasti práva životného prostredia, klimatického práva a správneho práva.

Je autorom a spoluautorom viacerých vedeckých a odborných článkov publikovaných doma i v zahraničí. Pravidelne vystupuje na vedeckých konferenciách doma aj v zahraničí. Zúčastnil sa a zúčastňuje sa na riešení viacerých grantových projektov, v rámci ktorých vystupoval ako hlavný riešiteľ projektu, manažér projektu, ale aj ako radový člen riešiteľského kolektívu. Pôsobil tiež ako hlavný štátny radca Slovenskej inšpekcie životného prostredia a bol koordinátorom projektu „Zelená linka“ na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky. Externým subjektom poskytuje odborné služby pri kontrole transpozície environmentálnych a klimatických smerníc do právneho poriadku Slovenskej republiky. Od roku 2025 je členom Avosetta Group, medzinárodnej skupiny právnikov zameranej na rozvoj environmentálneho práva v Európskej únii a jej členských štátoch. Je členom rozkladovej komisie Úradu jadrového dozoru SR.

JUDr. Lucia Onderčová, PhD. absolvovala štúdium práva na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a následne doktorandské štúdium na katedre správneho a environmentálneho práva, kde v roku 2019 získala titul PhD. v odbore správne právo s dizertačnou prácou venovanou téme právnych aspektov riešenia environmentálnych záťaží. Po dokončení doktorandského štúdia sa pedagogicky podieľala na výučbe predmetov zameraných na environmentálne právo a bola zahrnutá do riešenia viacerých vedeckých grantových projektov. Od roku 2019 pôsobí ako hlavná štátna radkyňa na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky. Zároveň pôsobila ako externá odborníčka pre Slovenskú agentúru životného prostredia. Je autorkou a spoluautorkou viacerých odborných článkov. Na pravidelnej báze spolupracuje so spoločnosťou Poradca podnikateľa, spol. s r. o., kde publikuje odborné články a príklady z praxe na rôzne témy týkajúce sa oblasti environmentálneho práva.

prof. Mgr. Ján Škrobák, PhD., pôsobí na Univerzite Komenského v Bratislave, Právnickej fakulte, od roku 2005. V roku 2024 bol vymenovaný za profesora v odbore správne právo. Podieľal sa a podieľa sa na pedagogickom procese vo všetkých stupňoch štúdia, na riešení viacerých grantových úloh a organizovaní vedeckých konferencií. Je autorom či spoluautorom vedeckých monografií, odborných a vedeckých článkov, komentárov a vysokoškolských učebníc. V rokoch 2005 až 2015 pôsobil aj v advokácii. V rokoch 2015 až 2025 bol prodekanom Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty pre legislatívu a právnu agendu, pôsobí ako člen Vedeckej rady Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty a pôsobí ako člen niekoľkých poradných a expertných komisií orgánov štátnej správy, ako aj člen viacerých odborových komisií na akademickej pôde.

Mgr. Jana Šmelková, PhD. pôsobí ako odborná asistentka na Univerzite Komenského v Bratislave, Právnickej fakulte, Katedre správneho a environmentálneho práva od roku 2017. V rámci pedagogického procesu zabezpečuje výučbu predmetov z oblasti práva životného prostredia, správy školstva a správneho práva. Zároveň participuje na výučbe predmetov na Prírodovedeckej fakulte, kde sa zameriava na správu životného prostredia, chemickú legislatívu a právne základy ochrany životného prostredia. V rámci svojho vedeckého pôsobenia je autorkou a spoluautorkou viacerých vedeckých a odborných článkov publikovaných v zborníkoch i indexovaných databázach na Slovensku aj v zahraničí. V ostatnom období sa venuje primárne oblasti právnej ochrany prírody a krajiny. Pôsobí ako spoluriešiteľka niekoľkých grantových úloh, v rámci ktorých rozvíja spoluprácu medzi viacerými odborníkmi na univerzite. Za osobitne významnú považuje spoluprácu s Katedrou jadrovej chémie Prírodovedeckej fakulty UK. Aktívne vystupuje na domácich i zahraničných vedeckých konferenciách. Je členkou rozkladovej komisie Úradu jadrového dozoru SR.

prof. JUDr. Marián Vrabko, CSc., je absolventom Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 1989 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu. V roku 1999 sa habilitoval a od roku 2009 je profesorom správneho práva. V rokoch 2003 až 2011 bol dekanom Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V súčasnom období je vedúcim Katedry správneho a environmentálneho práva na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobí vo všetkých formách pedagogického procesu a je garantom odboru správne právo na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Bol a je vedúcim riešiteľského kolektívu viacerých grantov a členom redakčných rád časopisov. Je vedúcim autorského kolektívu učebníc Správne právo hmotné. Všeobecná časť, Správne právo hmotné. Osobitná časť, Správne právo procesné. Všeobecná časť, Správne právo procesné. Osobitná časť. Publikoval viaceré články, publikácie, monografické práce, učebné texty, ktoré sú venované problematike verejnej správy, rozhodovacích procesov vo verejnej správe, správneho súdnictvu a správneho práva hmotnému i správneho práva procesnému. Je členom Vedeckej rady Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Obsah

	s.	m. č.
Predhovor	V	
Jednotlivé časti učebnice spracovali	VI	
O autoroch	VII	
Zoznam použitých skratiek	XIII	
Úvod	XVII	
Kapitola 1. Úvod do problematiky	1	
1.1 Základné pojmy	2	1
1.1.1 Pojem „príroda“	2	2
1.1.2 Pojem „životné prostredie“	3	3
1.1.3 Pojem „zložky životného prostredia“	5	4
1.1.4 Pojem „ekosystém“	6	5
1.1.5 Pojmy „znečisťovanie životného prostredia“ a „poškodzovanie životného prostredia“	7	6
1.2 Vzťah ľudstva a životného prostredia	8	7
1.3 Potreba ochrany životného prostredia a jeho zložiek	9	8
1.4 Environmentálna politika	11	9
1.4.1 Environmentálna politika Európskej únie	12	10
1.4.2 Environmentálna politika Slovenskej republiky	19	11
Kapitola 2. Environmentálne právo	26	
2.1 Pojem	27	12
2.2 Predmet a cieľ právnej úpravy	28	13
2.3 Metóda právnej regulácie a nástroje právnej regulácie	30	14
2.4 Systematika	33	15
Kapitola 3. Pramene environmentálneho práva	36	
3.1 Medzinárodná právna úprava	36	16
3.1.1 Klasická éra vývoja medzinárodného environmentálneho práva (do roku 1972)	37	17
3.1.2 Moderná éra vývoja medzinárodného environmentálneho práva (1972 – 1992)	40	18
3.1.3 Postmoderná éra vývoja medzinárodného environmentálneho práva (od roku 1992)	41	19
3.1.4 Medzinárodné zmluvy ako základný prameň medzinárodného environmentálneho práva	45	20
3.2 Právna úprava Európskej únie	48	21
3.2.1 Pramene environmentálneho práva Európskej únie	49	22
3.3 Právna úprava Slovenskej republiky	57	23
3.3.1 Právne predpisy predstavujúce všeobecný základ environmentálneho práva	58	24
3.3.2 Prierezové právne predpisy	68	25
3.3.3 Zložkové právne predpisy	69	26
3.3.4 Zákony chrániace pred špecifickými zdrojmi ohrozenia	70	27

Kapitola 4. Princípy environmentálneho práva	72	
4.1 Princíp najvyššej hodnoty.....	73	28
4.2 Princíp trvalo udržateľného rozvoja	73	29
4.3 Princíp zodpovednosti štátu.....	75	30
4.4 Princíp prevencie	77	31
4.5 Princíp predbežnej opatrnosti	78	32
4.6 Princíp Znečisťovateľ platí.....	79	33
4.7 Princíp nápravy pri zdroji.....	80	34
4.8 Princíp ekologizácie, výchovy, osvetu a vzdelávania.....	81	35
4.9 Princíp informovanosti a účasti verejnosti	82	36
Kapitola 5. Inštitucionálne zabezpečenie ochrany životného prostredia.....	85	
5.1 Orgány štátnej správy	85	37
5.1.1 Vláda a ústredné orgány štátnej správy	88	38
5.1.2 Orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou.....	93	39
5.1.3 Miestne orgány štátnej správy	99	40
5.1.4 Ďalšie subjekty.....	102	41
5.2 Územná a záujmová samospráva.....	117	42
5.2.1 Územná samospráva	117	43
5.2.2 Záujmová samospráva	123	44
5.3 Súdny	130	45
5.3.1 Správne súdnictvo.....	130	46
5.3.2 Trestné súdnictvo	133	47
5.3.3 Ústavný súd.....	134	48
5.3.4 Európsky súd pre ľudské práva.....	135	49
5.3.5 Súdny dvor Európskej únie.....	135	50
5.4 Osobitosti rozhodovacích procesov	136	51
5.4.1 Normotvorba.....	136	52
5.4.2 Riadiaca a organizátorská činnosť	138	53
5.4.3 Aplikácia práva	138	54
Kapitola 6. Subjekty environmentálneho práva	144	
6.1 Vlastník	144	55
6.1.1 Obmedzenie výkonu vlastníckeho práva	146	56
6.1.2 Nútené obmedzenie vlastníckeho práva	150	57
6.1.3 Náhrada za obmedzenie výkonu vlastníckeho práva	151	58
6.2 Podnikateľ.....	152	59
6.2.1 Nekalá súťaž	154	60
6.2.2 Regulovanie podnikateľskej činnosti podľa predpisov environmentálneho práva.....	155	61
6.3 Verejnosť.....	158	62
6.3.1 Normatívne vymedzenie pojmov „verejnosť“ a „dotknutá verejnosť“	159	63
6.3.2 Právne postavenie verejnosti a dotknutej verejnosti.....	162	64
6.3.3 Verejnosť a aplikačné procesy	163	65
6.3.4 Verejnosť v procesoch EIA/SEA a v nadväzujúcich procesoch	165	66
6.3.5 Verejnosť a tvorba právnych predpisov	168	67

Kapitola 7. Prierezoové nástroje v oblasti starostlivosti o životné prostredie	170	
7.1 Územné plánovanie	170	68
7.2 Posudzovanie vplyvov na životné prostredie	174	69
7.2.1 Aarhuský dohovor.....	177	70
7.2.2 Vnútroštátna právna úprava (predmet a pôsobnosť).....	180	71
7.2.3 Základné pojmy	181	72
7.2.4 Posudzovanie vplyvov strategických dokumentov (SEA).....	184	73
7.2.5 Posudzovanie vplyvov navrhovaných činností (EIA)	190	74
7.3 Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania	197	75
7.4 Informácie o životnom prostredí	209	76
Kapitola 8. Ekonomické nástroje v oblasti starostlivosti o životné prostredie	214	
8.1 Ekonomické nástroje v optike vedy environmentálneho práva.....	215	77
Kapitola 9. Environmentálne manažerstvo a environmentálny audit	222	
9.1 Environmentálne manažerstvo a systém EMAS	222	78
Kapitola 10. Právna zodpovednosť pri ochrane životného prostredia	230	
10.1 Zodpovednosť a právna zodpovednosť	230	79
10.2 Ekologickoprávna zodpovednosť	231	80
10.3 Zodpovednosť za straty na životnom prostredí	233	81
10.3.1 Zodpovednosť za ekologickú ujmu	233	82
10.3.2 Zodpovednosť za environmentálnu škodu.....	236	83
10.3.3 Občianskoprávna zodpovednosť za škodu.....	243	84
10.4 Zodpovednosť za environmentálne delikty	246	85
10.4.1 Administratívnoprávna zodpovednosť.....	248	86
10.4.2 Trestnoprávna zodpovednosť.....	255	87
10.5 Zodpovednosť za environmentálne záťažce	262	88
10.5.1 Základné pojmy	263	89
10.5.2 Zodpovednosť za environmentálne záťažce	264	90
10.5.3 Orgány štátnej správy a ich pôsobnosť.....	266	91
10.5.4 Zodpovednosť za priestupky a iné správne delikty	266	92
Vecný register	269	

Zoznam použitých skratiek

Aarhuský dohovor	Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor)
atómový zákon	zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
banský zákon	zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov
geologický zákon	zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov
LPV	Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky schválené uznesením vlády Slovenskej republiky z 25. septembra 2024 č. 561
nariadenie 1221/2009	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS), ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 761/2001 a rozhodnutia Komisie 2001/681/ES a 2006/193/ES (Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009)
Občiansky zákonník/OZ	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
Obchodný zákonník/OBZ	zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
PriesZ	zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
ProkZ	zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov
smernica EIA	smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (kodifikované znenie)
smernica 2004/35/ES	smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a náprave environmentálnych škôd
správny poriadok/SpP	zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
SSP	zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov
stavebný zákon/NStavZ	zákon č. 25/2025 Z. z. Stavebný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
TZ	zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
Ústava SR/Ústava	ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

veľký kompetenčný zákon/KompetZ

zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov

vodný zákon zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

zákon č. 42/1994 Z. z. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov

zákon č. 538/2005 Z. z. zákon č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon č. 39/2013 Z. z. zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon EIA zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon EMAS zákon č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov

zákon o EZ/ZoEZ zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o lesoch zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o odpadoch zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o ochrane druhov reguláciou obchodu zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o ochrane ovzdušia zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o ochrane pamiatkového fondu zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

zákon o ochrane pôdy zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o ochrane prírody a krajiny	zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
zákon o prevencii závažných priemyselných havárií	zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rybárstve	zákon č. 216/2018 Z. z. o rybárstve a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov
zákon o územnom plánovaní	zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov
zákon o veterinárnej starostlivosti	zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov
ZoEU	Zmluva o Európskej únii od 1. 12. 2009 (v znení Lisabonskej zmluvy)
ZoFEU	Zmluva o fungovaní Európskej únie
ZoOMŠS	zákon č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZoOZ	zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
ZoPNEŠ	zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd v znení neskorších predpisov
ZoTZPO	zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZoŠSSoŽP	zákon č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZoŽP	zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov
živnostenský zákon/ŽZ	zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Ďalšie skratky

EAP	Environmentálny akčný plán
EMAS	Schéma pre environmentálne manažérstvo a audit
ESLP	Európsky súd pre ľudské práva
EÚ	Európska únia
Inšpekcia	Slovenská inšpekcia životného prostredia
ISEZ	Informačný systém environmentálnych záťaží
IZS	Integrovaný záchranný systém
Ministerstvo	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Ministerstvo kultúry	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
NRSR	Národná rada Slovenskej republiky
OECD	Organizácia pre hospodársku pomoc a rozvoj

OSN	Organizácia spojených národov
SD EÚ	Súdny dvor Európskej únie
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SR	Slovenská republika
UNCED	Konferencia OSN o životnom prostredí a rozvoji
Ústavný súd, ÚS SR	Ústavný súd Slovenskej republiky
Vláda	Vláda Slovenskej republiky
VÚC	Vyšší územný celok

Úvod

Návod na správne použitie knihy

Naša učebnica environmentálneho práva bola koncipovaná tak, aby nebola len súborom teoretických poznatkov a výňatkov z právnych predpisov, ale aby zároveň ponúkala prehľadné, systematické a vizuálne spracovanie uľahčujúce jej pochopenie a zapamätanie. Dôraz sme kládli nielen na obsah, ale aj na grafické spracovanie a logickú štruktúru, ktorá vám pomôže rýchlejšie sa orientovať v texte a efektívnejšie si osvojiť kľúčové informácie.

Učebnicu sme rozdelili na dva zväzky:

- **Všeobecnú časť**, ktorú práve držíte v rukách
- **Osobitnú časť**, ktorá bude publikovaná v blízkej budúcnosti.

Autormi tejto publikácie sú prevažne právnici a pedagógovia, ktorí pôsobia na univerzitách a reprezentujú novú generáciu odborníkov v oblasti environmentálneho práva. Táto kniha však nevznikla vo vzduchoprázdne – chceme preto vzdať úctu našim učiteľom a predchodcom, ktorí nás inšpirovali a ukázali nám cestu k tejto právnej disciplíne, ktorú sme si časom obľúbili a stala sa imanentnou súčasťou našich životov.

Ako pracovať s touto učebnicou?

Aby sme vám štúdium uľahčili, použili sme grafické prvky ako schémy a rôzne ďalšie grafické znázornenia na zvýraznenie dôležitých informácií. Naším cieľom bolo vizualizovať zložitejšie právne koncepty a podporiť ich lepšie zapamätanie. Okrem toho učebnica obsahuje aj množstvo tabuliek s rôznymi typmi lemovania, ktoré umožňujú rýchlu orientáciu:

- **Sivé lemovanie** – Definície a základné právne pojmy
- **Čiarkované lemovanie** – Výňatky z právnych predpisov alebo iných dôležitých dokumentov
- **Bodkované lemovanie** – Významné súdne rozhodnutia a precedensy
- **Čierne lemovanie** – Zaujímavosti, dodatočné informácie a praktické prípady.

Pri spracovaní tejto učebnice sme vychádzali z právnych predpisov platných a účinných k 31. 8. 2025. Pri štúdiu odporúčame aktívne pracovať s textom, komparovať súčasnú právnu úpravu s uvedenými konceptmi a využívať tabuľky a schémy ako oporné body pri príprave na skúšky či aplikácii poznatkov v praxi.

Veríme, že táto učebnica vám poskytne pevný základ pre porozumenie environmentálneho práva a pomôže vám pochopiť jeho význam v súčasnej spoločnosti.

Kapitola 6. Subjekty environmentálneho práva

Kapitola sa ďalej venuje úlohe verejnosti v environmentálnom práve. Verejnosť môže vystupovať ako jednotlivci (obyvatelia miest, obcí či regiónov), neformálne skupiny reagujúce na konkrétne environmentálne hrozby, alebo ako organizované združenia a neziskové organizácie, ktoré sa systematicky venujú ochrane prírody. Právna úprava im priznáva rôzne mechanizmy participácie, napríklad možnosť pripomienkovať environmentálne rozhodnutia, zúčastňovať sa na správnych konaniach či iniciovať právne kroky na ochranu životného prostredia. Tieto práva sú zakotvené nielen v národnej legislatíve, ale vyplývajú aj z medzinárodných dohôd a práva Európskej únie, ktoré zdôrazňujú princíp verejnej účasti a transparentnosti v rozhodovacích procesoch.

Cieľom kapitoly je teda objasniť, aké postavenie majú rôzne subjekty v oblasti environmentálneho práva, aké sú ich právne povinnosti a akými nástrojmi môžu ovplyvňovať kvalitu životného prostredia.

6.1 Vlastník

55 Autori: Martin Dufala, Jana Šmelková

Vzor citácie:

Dufala, M., Šmelková, J. Vlastník. In: *Vrabko, M. a kol. Environmentálne právo. Všeobecná časť*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2025, s. 144 – 150.

Základ právnej úpravy postavenia vlastníka, a to jednak zakotvenie vlastníckeho práva, ale aj určité obmedzenia týkajúce sa vlastníctva obsahuje Ústava. Podľa článku 20 ods. 1 Ústavy má každý právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. V odseku 3 tohto článku Ústava hovorí, že vlastníctvo zaväzuje. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.²⁶⁸

Článok 20 Ústavy zároveň upravuje základnú limitáciu obmedzenia vlastníckeho práva. V odseku 2 je upravená možnosť zákonom ustanoviť výhradné vlastníctvo štátu, obce, určených právnických osôb alebo určených fyzických osôb, ako aj možnosť zákonom ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

V rámci vzťahu vlastníckeho práva a ochrany životného prostredia možno konštatovať, že právna úprava ochrany životného prostredia sa preto nemôže zaoberať bez zásahu do vlastníckeho práva, ktoré je ako najdôležitejšie majetkové právo zároveň reprezentantom ekonomických vzťahov človeka k prírode. V praxi ide o nikdy sa nekončiaci spor medzi súkromnoprávnymi záujmami vlastníka na čo najširšom (ideálne neobmedzenom) využívaní predmetu svojho vlastníctva a verejnoprávnymi záujmami spoločnosti na obmedzení jeho využitia z dôvodu ochrany životného prostredia a jeho zložiek.²⁶⁹

²⁶⁸ Zdroj tejto úpravy možno nájsť v Listine základných práv a slobôd, bližšie pozri napr. *Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax*. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2019, s. 520.

²⁶⁹ *Damohorský, M. a kol. Právo životného prostredia*. 3. vyd. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 54.

Výhradné vlastníctvo štátu je konkretizované priamo v Ústave, konkrétne je špecifikované v článku 4 ods. 1²⁷⁰.

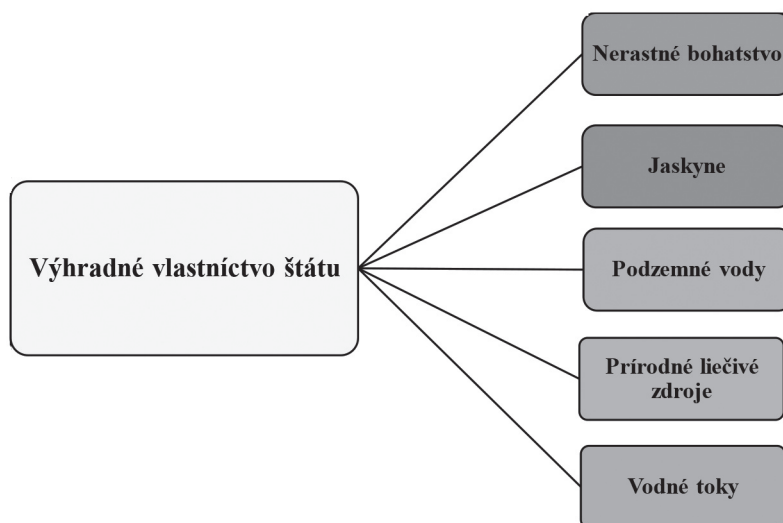

Schéma č. 20: Delenie výhradného vlastníctva štátu. Vlastné spracovanie autorov.

Výraznejší zásah do vlastníckeho práva upravuje článok 20 ods. 4 Ústavy, a to v podobe zakotvenia inštitútov vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva za splnenia nasledujúcich podmienok:

Schéma č. 21: Podmienky vyvlastnenia. Vlastné spracovanie autorov.

Z pohľadu vlastníka je preto potrebné rozlišovať dva právne režimy zásahu do vlastníckeho práva predpismi environmentálneho práva. Prvý právny režim ustanovuje to, že predpisy environmentálneho práva v súlade článkom 20 odsek 3 Ústavy obmedzujú vlastníka pri výkone vlastníckeho práva. Druhý právny režim v zmysle článku 20 odsek 4 Ústavy umožňuje nútené obmedzenie vlastníckeho práva špecifikované predpismi environmentálneho práva, samozrejme, za dodržania štyroch vyššie uvedených podmienok, ktoré zakotvuje Ústava pri vyvlastnení alebo pri nútenom obmedzení vlastníckeho práva.

Vlastnícke právo ďalej upravuje zákon Občianky zákonník v § 123 a nasl. Podľa uvedeného ustanovenia je vlastník v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a užitky a nakladať s ním. Z uvedeného vyplýva, že obsahom vlastníckeho práva sú tieto vlastníckove práva:

- právo vec držať (*ius possidendi*) a nakladať s vecou ako vlastnou
- právo vec užívať (*ius utendi*)
- právo požívať plody veci a jej užitky (*ius fruendi*)

²⁷⁰ Bližšie pozri oddiel 3.3.1 a).

- d. právo vec zničiť (*ius abutendi*)
- e. právo s vecou nakladať (*ius disponendi*).²⁷¹

Právo vlastníka nakladať s vecou oprávňuje vlastníka zmeniť podstatu veci, nechať ju ležať bez úžitku alebo v krajnom prípade dokonca vec zničiť. Ďalšie spôsoby dispozície vecou sú napr. právo vec opustiť, právo scudziť vec medzi živými (napr. vec predať), bezodplatne ju previesť na iného (darovať), vymeniť ju, právo vec dočasne zveriť do užívania inému (napr. vec prenajať, požičať ju) alebo ju zaťažiť (záložným právom alebo vecným bremenom).²⁷²

Limitácia výkonu vlastníckeho práva „v medziach zákona“ znamená, že vyššie uvedené práva vlastníka tvoriace obsah vlastníckeho práva sú limitované ďalšími právnymi predpismi o sile zákona. To znamená, že vlastník pri presadzovaní svojich individuálnych vlastníckych záujmov musí rešpektovať aj záujmy iných, najmä verejný záujem. Výkonom svojho vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie.²⁷³

Obmedzenia vlastníckeho práva vo verejnom záujme možno nájsť v mnohých predpisoch environmentálneho práva. Napríklad zákonná úprava ochrany životného prostredia ukladá vlastníkom hnuťelných i nehnuteľných vecí viaceré obmedzenia, vlastníkom nehnuteľností i hnuťelných vecí ukladajú obmedzenia aj právne normy o ochrane historických a kultúrnych pamiatok a mnohé ďalšie právne predpisy.

Zároveň však táto právna úprava priznáva oprávnenie vlastníkovi požadovať náhradu za obmedzenie výkonu vlastníckeho práva.

6.1.1 Obmedzenie výkonu vlastníckeho práva

- 56 K obmedzeniu výkonu vlastníckeho práva z dôvodu ochrany životného prostredia môže dôjsť len zákonom alebo len na základe zákona, t. j. individuálnym správnym aktom orgánu verejnej správy. Ak takéto obmedzenie výkonu vlastníckeho práva nastáva na základe individuálneho správneho aktu, napríklad rozhodnutia, je toto obmedzenie uložené v konkrétnej veci, a to svedčí o vyššej intenzite zásahu alebo obmedzenia malého okruhu subjektov vo verejnom záujme.²⁷⁴

Obmedzenie vlastníka môže spočívať buď v zákonnom zákaze disponovať s vecou alebo ustanovení zákonných povinností a podmienok, ktoré musí vlastník veci splniť, ak chce dispozičný úkon uskutočniť legálnym spôsobom. Platné predpisy obmedzujú dispozičné oprávnenie vlastníka nasledujúcim spôsobom:

- a. úpravou predkupného práva štátu
- b. ustanovením pravidiel, respektíve podmienok uskutočňovania dispozičných úkonov
- c. obmedzením práva vlastníka vec ničiť prípadne zničiť.²⁷⁵

²⁷¹ Fekete, I. Občiansky zákonník. Komentár. Bratislava : Epos, 2017, s. 259 – 261.

²⁷² Tamtiež, s. 261.

²⁷³ Bližšie pozri Lazar, J. a kolektív Občianske právo hmotné. 1. zväzok. 3. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2006, s. 404.

²⁷⁴ Košičiarová, S. a kol. Právo životného prostredia. 2. zmenené a rozšírené vydanie. Žilina : Poradca podnikateľa, 2009, s. 175; Hanák, J. Režimy a formy náhrad za omezení vlastníckeho práva. In: Jančárová, I. a kol. Právo životního prostředí: obecná část. Brno : Masarykova Univerzita, Právnická fakulta, 2016, s. 175.

²⁷⁵ Košičiarová, S. Ústavnoprávne princípy obmedzenia vlastníckeho práva z dôvodu ochrany životného prostredia. In: Jančárová, I., Hanák, J., Průchová, I. a kol. Vlastník a podnikatel při ochrane životního prostředí. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2015, s. 95.

a. Predkupné právo štátu

Podľa § 63 zákona o ochrane prírody a krajiny k pozemkom nachádzajúcim sa za hranicami zastavaného územia obce v územiach s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, ktoré nie sú vo vlastníctve štátu, má štát predkupné právo. To znamená, že ak sa vlastník takéhoto pozemku rozhodne pozemok predat', je povinný prednostne písomne ponúknuť pozemok na kúpu štátu zastúpeného orgánom ochrany prírody; to neplatí, ak ide o predaj pozemku osobe, ktorá je manželom vlastníka pozemku alebo jeho príbuzným v priamom rade alebo súrodencom, dieťaťom zvereným vlastníkovi pozemku do náhradnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu alebo dieťaťom zvereným vlastníkovi pozemku do starostlivosti pred rozhodnutím súdu o osvojení alebo osobe, ktorá je príbuzným vlastníka pozemku až do štvrtého stupňa a jej manželovi. Ponuka sa vykoná ohlásením všetkých podmienok.

Ak štát zastúpený orgánom ochrany prírody ponuku písomne neprijme do troch mesiacov odo dňa jej doručenia, vlastník pozemku, ktorý ponúkol pozemok na kúpu štátu, nemôže pozemok predat' inej osobe za nižšiu cenu, ako bola uvedená v ponuke; predkupné právo štátu zostáva zachované voči nadobúdateľovi pozemku.

Predkupné právo štátu zaniká, ak sa na pozemku nachádza alebo umiestni stavba v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny a osobitným predpisom, ktorým je stavebný zákon.

b. Ustanovenie pravidiel alebo podmienok uskutočňovania dispozičných úkonov

Podľa § 34 ods. 1 písm. b) zákona o ochrane prírody a krajiny je zakázané chránenú rastlinu držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.

Podľa § 35 ods. 1 písm. e) zákona o ochrane prírody a krajiny je zakázané chráneného živočicha držať, chovať v ľudskej opatere, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.

Podľa § 25 zákona o ochrane pamiatkového fondu možno kultúrnu pamiatku alebo jej časť z územia Slovenskej republiky dočasne vyviezť, najdlhšie na dva roky len na základe povolenia Ministerstva kultúry, v ktorom určí podmienky dočasného vývozu. Ministerstvo kultúry môže vydanie povolenia na dočasný vývoz kultúrnej pamiatky alebo jej časti viazať na uzavretie poisťovnej zmluvy, predloženie zmluvy o výpožičke alebo aj na podmienku záruky podľa ceny kultúrnej pamiatky určenej znaleckým posudkom, alebo na splnenie ďalších podmienok.

c. Obmedzenia vlastníka vec ničiť alebo zničiť

Podľa § 47 zákona o ochrane prírody a krajiny je zakázané poškodzovať a ničiť dreviny. Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak, pričom táto podmienka predchádzajúce súhlasu na výrub dreviny sa týka aj vlastníka pozemku, na ktorom sa drevina nachádza.

Podľa § 22 ods. 1 zákona o veterinárnej starostlivosti sa zakazuje týranie zvierat'a, ktorým je každé konanie okrem odôvodneného zdravotného a schváleného postupového dôvodu, ktorým sa usmrtí zviera bez primeraného dôvodu. Primerané dôvody usmrtenia zvierat'a sú uvedené v odseku 5 tohto paragrafu.

Súčasťou dispozičného práva vlastníka je tiež právo vec predať, vymeniť, zapožičať, darovať atď. Ak je však predmetom tohto úkonu zložka životného prostredia alebo vec, ktorá predstavuje riziko, zákonodarca môže v záujme ochrany životného prostredia zakotviť:

1. zákaz prevodu vlastníctva na súkromnú osobu alebo určiť kategóriu súkromných osôb
2. zákaz držby alebo obchodovania
3. právomoc orgánu verejnej správy udeliť výnimku zo všeobecného zákazu
4. povinnosť uskutočniť prevod v súlade s podmienkami ustanovenými zákonom
5. zákaz opustiť vec.

1. Zákaz prevodu vlastníctva na súkromnú osobu alebo kategóriu súkromných osôb

Podľa § 62 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny vlastníctvo štátu k pozemkom a vodným plochám v územiach s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany je zakázané previesť na inú osobu.

Podľa § 94 zákona o ochrane prírody a krajiny Ministerstvo životného prostredia vykonáva správu chránených druhov, ktoré sa stali vlastníctvom štátu. Tieto chránené druhy vo vlastníctve štátu možno previesť na inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu. Zákon však zakazuje akýkoľvek prevod jedincov chránených druhov, ako aj akúkoľvek zmenu ich držiteľa na osobu, ktorej boli jedince chránených druhov zhabané alebo ktorá sa dopustila trestného činu porušovania ochrany rastlín a živočíchov.

2. Zákaz držby alebo obchodovania

Podľa § 4 zákona o ochrane druhov reguláciou obchodu je zakázané držať alebo odovzdať do držby zariadeniu alebo inej osobe v rámci územia Slovenskej republiky exempláre druhov živočíchov uvedených v prílohe A alebo v prílohe B nariadenia Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi.

Podľa § 5 ods. 1 tohto zákona sa zakazuje dovoz, tranzit a preprava výrobkov z tuleňov na účely predaja, kúpy, ponuky na kúpu, nadobudnutia na komerčné účely, vystavovania na verejnosti na komerčné účely, využitia na komerčný zisk a predaj, držby na predaj a ponuky na predaj.

3. Právomoc orgánu verejnej správy udeliť výnimku zo všeobecného zákazu

Zákon o ochrane prírody a krajiny ustanovuje v prvej hlave tretej časti, ktorá sa týka územnej ochrany prírody a krajiny, zákazy činností pre jednotlivé stupne ochrany územia.

Podľa § 29 ods. 3 a 4 zákona o ochrane prírody a krajiny môže orgán ochrany prírody a krajiny povoliť výnimku zo zákazu týchto činností, napríklad ak je to v záujme ochrany prírody a krajiny, ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany, alebo aj v prípade, ak ide o monitoring a prírodovedný prieskum a výskum, vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov alebo vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín.

Podľa § 5 ods. 2 zákona o ochrane druhov reguláciou obchodu Ministerstvo životného prostredia môže v odôvodnených prípadoch udeliť výnimku zo zákazu dovozu, tranzitu a prepravy výrobkov z tuleňov iba pre výrobky z tuleňov, pri ktorých dovozca preukáže, že sú výsledkom tradičného lovu uskutočňovaného Inuitmi.

Podľa § 22 ods. 7 zákona o veterinárnej starostlivosti môže Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky povoliť výnimku zo zákazu použiť zviera na verejné vystúpenie, a to najmä na účely tvorby audiovizuálneho diela alebo vysielania programovej služby, ak tým nebude ohrozené dodržanie ostatných požiadaviek na ochranu zvierat podľa tohto zákona.

Podľa § 31 ods. 6 zákona o lesoch môže orgán štátnej správy lesného hospodárstva po písomnom súhlase vlastníka alebo správcu povoliť výnimku zo zákazu niektorých činností na lesných pozemkoch právnickým osobám alebo fyzickým osobám.

4. Povinnosť uskutočniť prevod v súlade s podmienkami ustanovenými zákonom

Podľa § 42 ods. 12 zákona o ochrane prírody a krajiny je pôvodný držiteľ pri každom prevode jedinca chráneného živočícha povinný odovzdať novému držiteľovi spolu s jedincom chráneného živočícha aj originál preukazu o pôvode. Nový držiteľ je povinný nadobudnúť jedinca chráneného živočícha len spolu s preukazom o pôvode.

5. Zákaz opustiť zviera

V zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov sa za protiprávne konanie považuje aj opustenie zvierat s úmyslom zbaviť sa ho. Predmetný zákon dokonca porušenie tohto zákazu zakotvuje aj ako skutkovú podstatu priestupku²⁷⁷ a aj správneho deliktu²⁷⁸.

Právo vlastníka vec ničiť, prípadne zničiť sa v predpisoch environmentálneho práva obmedzuje:

- a. zákonným zákazom takéhoto dispozičného úkonu
- b. vymedzením zákonných podmienok pre uskutočnenie takéhoto dispozičného úkonu – § 47 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny.²⁷⁸

Vymedzenie zákonných podmienok pre uskutočnenie dispozičného úkonu

Podľa § 47 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny sa súhlas na výrub dreviny môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník, správca alebo nájomca a po vyznačení výrubu dreviny.

Obmedzenia výkonu vlastníckeho práva môžu mať aj podobu stanovenia povinností vlastníka, ktoré musí pri nakladaní s predmetom vlastníctva dodržať. Tieto povinnosti sú vlastníkovi ukladané najmä v prípadoch, ak je predmetom vlastníctva zložka životného prostredia (t. j. taká zložka životného prostredia, ktorá môže byť predmetom vlastníctva), prírodný zdroj, ekosystém alebo je predmet vlastníctva potenciálnym zdrojom ohrozenia alebo poškodenia životného prostredia, prípadne jeho zložiek a ekosystémov.

²⁷⁶ Bližšie pozri § 48 ods. 4 písm. q) zákona o veterinárnej starostlivosti.

²⁷⁷ Bližšie pozri § 50 ods. 3 písm. p) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

²⁷⁸ Tamtiež, s. 96.